

You create business We deliver solutions

Newsflash

9 Νοεμβρίου 2020

Ρύθμιση Οφειλών και Παροχή Δεύτερης Ευκαιρίας Ν. 4738/2020/ΦΕΚ Α'207/27.10.2020

Ο Ν. 4738/2020/ΦΕΚ Α 207/27.10.2020 «Ρύθμιση Οφειλών και Παροχή Δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις» αντιμετωπίζει για πρώτη φορά ολιστικά τα ζητήματα της αφερεγγυότητας φυσικών και νομικών προσώπων, ενσωματώνοντας και τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1023.

Οι κύριες αλλαγές που επιφέρει ο νέος νόμος συνοψίζονται ως ακολούθως:

Μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης

- Εισάγεται Ηλεκτρονικός Μηχανισμός Έγκαιρης Προειδοποίησης οφειλετών τριών (3) επιπέδων κινδύνου αφερεγγυότητας, χαμηλού-μέτριου-υψηλού, για φυσικά και νομικά πρόσωπα, ο οποίος εποπτεύεται από την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους. Το εν λόγω εργαλείο θα μπορεί να εντοπίσει περιστάσεις που μπορούν να καταστήσουν τον οφειλέτη αφερέγγυο και να του επισημαίνει την ανάγκη άμεσης λήψης μέτρων για την αποφυγή της αφερεγγυότητας.
- Με την ολοκλήρωση της υπαγωγής στον Ηλεκτρονικό Μηχανισμό Έγκαιρης Προειδοποίησης και εφόσον καταταχθούν σε επίπεδο κινδύνου μέτριο ή υψηλό, οι οφειλέτες μπορούν να απευθυνθούν σε συγκεκριμένους φορείς για τη λήψη δωρεάν εξειδικευμένων υπηρεσιών (π.χ. νομικών, συμβουλευτικών κλπ.) που θα τον βοηθήσουν να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο αφερεγγυότητας. Ειδικότερα, οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται: (α) από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Δανειοληπτών και τα Γραφεία Εξυπηρέτησης Δανειοληπτών της περιφέρειας της μόνιμης κατοικίας του οφειλέτη στις περιπτώσεις οφειλετών φυσικών προσώπων που δεν αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα ή ελεύθερο επάγγελμα και (β) από τα οικεία Επαγγελματικά Επιμελητήρια, τους οικείους Επαγγελματικούς Συλλόγους ή τα Ινστιτούτα Θεσμικών Κοινωνικών Εταίρων για τις περιπτώσεις οφειλετών φυσικών προσώπων που αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα ή ελεύθερο

επάγγελμα ή οφειλετών νομικών προσώπων.

Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών

- Θεσπίζεται νέα διαδικασία εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών, η οποία αποσκοπεί να λειτουργήσει ως πρώτη ευκαιρία αποτροπής της οικονομικής αδυναμίας και της υπερχρέωσης και αφορά νομικά και φυσικά πρόσωπα με πτωχευτική ικανότητα, δηλαδή με βάση τις νέες διατάξεις ακόμη και πρόσωπα που δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα ή ελεύθερο επάγγελμα
- Ο εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών συνιστά διαδικασία πολυμερούς διαπραγματεύσεως μεταξύ του οφειλέτη, των χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας που θα αναπτυχθεί. Ο οφειλέτης δύναται να αιτηθεί την υπαγωγή του στον εν λόγω μηχανισμό για την ρύθμιση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του προς τους πιστωτές του. Κατ' εξαίρεση, ο οφειλέτης δύναται να αιτηθεί την ρύθμιση και εξυπηρευόμενων ή ενήμερων οφειλών, εφόσον αποδεικνύει επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης σε ποσοστό τουλάχιστον 20%, με βάση τα κριτήρια που θα καθοριστούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Εφόσον επέλθει συμφωνία, συνάπτεται η συμφωνία αναδιάρθρωσης εντός αποσβεστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών.
- Προβλέπεται, υπό προϋποθέσεις, η χορήγηση επιδότησης δόσεων για πέντε (5) έτη, προς τους ευάλωτους οφειλέτες, οι οποίοι έχουν εξυπηρευόμενες ή ρυθμισμένες οφειλές, για την εξυπηρέτηση των δανείων τους με εξασφάλιση κύρια κατοικία.

Προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης

- Αφορά μόνο πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα.
- Οι πιστωτές ομαδοποιούνται πλέον σε πιστωτές με απαιτήσεις που έχουν ειδικά προνόμια και σε πιστωτές με λοιπές απαιτήσεις (ανέγγυοι πιστωτές και πιστωτές με γενικά προνόμια). Για τη σύναψη συμφωνίας, απαιτείται η συναίνεση του 50 % κάθε κατηγορίας, με δυνατότητα παράκαμψης των εν λόγω πλειοψηφιών υπό προϋποθέσεις. Η παροχή της συναίνεσης των πιστωτών γίνεται και μέσω ηλεκτρονικής ψηφοφορίας.
- Το Δημόσιο συναινεί στη σύναψη συμφωνίας εξυγίανσης υπογράφοντας τη συμφωνία με τους ίδιους όρους και με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια με βάση τα οποία θα συναινούσε υπό τις αυτές συνθήκες ιδιώτης πιστωτής, ενώ κρίσιμος παράγοντας είναι η χειροτέρευση ή μη της θέσης του Δημοσίου στο σενάριο της συμφωνίας εξυγίανσης σε σχέση με το σενάριο της πτώχευσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, το Δημόσιο τεκμαίρεται ότι συναινεί σε συμφωνία εξυγίανσης, ακόμα και αν δεν την υπογράψει.
- Η συμφωνία εξυγίανσης, που έχει συναφθεί μόνο από τους πιστωτές χωρίς τη σύμπραξη του οφειλέτη, μπορεί να επικυρωθεί υπό ορισμένες προϋποθέσεις (π.χ. σε περίπτωση μη δημοσίευσης οικονομικών καταστάσεων για δύο χρήσεις, κλπ.).
- Σε περίπτωση νομικών προσώπων, δίνεται η δυνατότητα παράκαμψης της συναίνεσης των εταίρων/μετόχων για τη σύναψη της συμφωνίας εξυγίανσης και ιδίως για την μεταβίβαση της εταιρικής περιουσίας ή κλάδου της επιχείρησης, κατά παρέκκλιση τυχόν αντίθετης καταστατικής πρόβλεψης, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νέος νόμος.

Πτώχευση

- Πτωχευτική ικανότητα έχει πλέον κάθε φυσικό πρόσωπο ανεξάρτητα αν έχει εμπορική ιδιότητα, καθώς και τα νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν οικονομικό σκοπό.
- Εισάγεται ποσοτικό και ποιοτικό τεκμήριο για τη διάγνωση της παύσης πληρωμών του οφειλέτη για την διευκόλυνση της δικαστικής κρίσης.
- Στην πτωχευτική περιουσία ανήκουν και τα εισοδήματα του οφειλέτη- φυσικού προσώπου που υπερβαίνουν τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης.
- Δίνεται η δυνατότητα για σώρευση αιτήματος πιστωτών για την εκκαθάριση των στοιχείων της πτωχευτικής περιουσίας κατ' ιδίαν ή σε λειτουργικά σύνολα.
- Η κήρυξη της πτώχευσης συνεπάγεται την αυτόματη και αζήμια λύση των εκκρεμών και

διαρκών συμβάσεων, μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κήρυξη της πτώχευσης, εκτός αν ο σύνδικος κρίνει ότι αυτές εξυπηρετούν την πτώχευση. Το ίδιο ισχύει και ως προς τις συμβάσεις εργασίας, εκτός αν ο σύνδικος μέσα σε εξήντα (60) μέρες, αιτηθεί τη «συνέχισή τους», μέσω κατάρτισης νέων συμβάσεων με τους εργαζομένους με τους ίδιους όρους που ίσχυαν πριν την κήρυξη της πτώχευσης.

- Αποσυνδέεται η ρευστοποίηση του ενεργητικού από την επαλήθευση των πιστώσεων, εφόσον πιστωτές που δεν ανήγγειλαν εμπροθέσμως την απαίτησή τους και ασκούν ανακοπή, δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε διανομές που έχουν ήδη διαταχθεί.
- Διεξάγονται μόνο ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί.
- Η τιμή πρώτης προσφοράς στους πλειστηριασμούς καθορίζεται από τη μέση τιμή των εκτιμήσεων δύο πιστοποιημένων εκτιμητών, ενώ προβλέπεται η αυτόματη αναπροσαρμογή της στις διαδικασίες πλειστηριασμού, εφόσον οι τελευταίοι αναδειχθούν άγονοι, ακόμα και διενέργεια πλειστηριασμού χωρίς τιμή πρώτης προσφοράς. Δεν προβλέπεται ανακοπή ή άλλο ένδικο βοήθημα ή μέσο κατά του προσδιορισμού της τιμής πρώτης προσφοράς.
- Επιταχύνονται οι διαδικασίες της πτωχευτικής εκκαθάρισης, ενώ η πτώχευση περατώνεται αυτοδικαίως σε πέντε (5) χρόνια από την κήρυξή της.
- Η κήρυξη της πτώχευσης με αντικείμενο την εκποίηση του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης ή των επιμέρους λειτουργικών συνόλων αυτής δεν αποτελεί λόγο ανάκλησης διοικητικών αδειών.

Απαλλαγή οφειλέτη

- Προβλέπεται η αυτοδίκαιη απαλλαγή του οφειλέτη από τα χρέη του εντός τριών (3) ετών από την κήρυξη της πτώχευσης ή υπό προϋποθέσεις (π.χ. απώλεια κύριας κατοικίας κλπ.) εντός ενός (1) έτους από την κήρυξη της πτώχευσης με δικαίωμα προσφυγής όποιου έχει έννομο συμφέρον (π.χ. σε περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης ή καταδίκης οφειλέτη για κακουργηματική πράξη απάτης, υπεξαίρεσης κλπ, δόλιας πρόκλησης πτώχευσης, δόλιας απόκρυψης εισοδημάτων κλπ).
- Οι εκπρόσωποι νομικών προσώπων, εφόσον ενήργησαν καλόπιστα απαλλάσσονται από την ευθύνη για χρέη που προέκυψαν εντός της υποπτης περιόδου ή στη διάρκεια των 12 μηνών που προηγήθηκαν αυτής. Η απαλλαγή επέρχεται με την πάροδο τριάντα έξι (36) μηνών από την υποβολή της αίτησης πτώχευσης, ή είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την κήρυξη της πτώχευσης ή την καταχώρισή της στο μητρώο, όποιο από τα δύο προηγηθεί χρονικά, εφόσον

μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα δεν έχει κατατεθεί από οποιοδήποτε έχει έννομο συμφέρον προσφυγή κατά της απαλλαγής.

Λοιπές Σημαντικές Διατάξεις

- Κατά τις διαδικασίες πτωχευτικής εκκαθάρισης, εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης, εξυγίανσης, μεταβίβαση κύριας κατοικίας στον Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης οι σχετικές συμβάσεις/πράξεις προβλέπεται ρητά ότι απαλλάσσονται από πιστοποιητικά της φορολογικής διοίκησης ή άλλης δημόσιας υπηρεσίας και από βεβαιώσεις ή υπεύθυνες δηλώσεις τρίτων προβλεπόμενες σε οποιαδήποτε διάταξη νόμου.
- Απαλλάσσεται από φόρο εισοδήματος η ωφέλεια νομικών προσώπων και φυσικών προσώπων από επιχειρηματική δραστηριότητα, η οποία προκύπτει από τη διαγραφή ή ρύθμιση μέρους ή του συνόλου των χρεών τους, συνεπεία συμφωνίας αναδιάρθρωσης μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών, συμφωνίας εξυγίανσης ή απαλλαγής του οφειλέτη από το χρέος.
- Σχετικά με την κύρια κατοικία, θα επιλεγεί από το Δημόσιο μέσω σύμβασης παραχώρησης, ένα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού τομέα που θα δρα ως Φορέας Απόκτησης και Επαναμίσθωσης, ήτοι θα αναλαμβάνει την υποχρέωση απόκτησης κύριας κατοικίας ευάλωτου οφειλέτη, τη μίσθωση και τη μεταβίβασή του σε αυτόν. Προβλέπεται επίσης δυνατότητα λήψης στεγαστικού επιδόματος.
- Ιδρύεται Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας (μέσω του οποίου θα γίνονται και οι αναγγελίες των πιστωτών στην πτώχευση, η δημοσιότητα των αποφάσεων και πράξεων που αφορούν στην πτώχευση κλπ.).
- Προβλέπονται πτωχεύσεις μικρού αντικειμένου, οι οποίες αφορούν οφειλέτες που ικανοποιούν ένα από τα κριτήρια προσδιορισμού της πολύ μικρής οντότητας. Οι αιτήσεις για αυτές τις πτωχεύσεις κατατίθενται ηλεκτρονικά, κατ' εξαίρεση στο Ειρηνοδικείο. Σε περίπτωση που δεν ασκηθεί παρέμβαση κατά της αίτησης εντός τριάντα (30) ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή της ή ασκηθεί παρέμβαση για τον διορισμό συνδίκου η αίτηση πτώχευσης γίνεται δεκτή από το δικαστήριο.
- Αναμορφώνεται το νομοθετικό πλαίσιο που αφορά τους Διαχειριστές Αφερεγγυότητας, οι οποίοι μπορεί να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα.

- Ο νόμος τίθεται σε ισχύ από 1.1.2021, όταν και καταργείται ο Πτωχευτικός Κώδικας, όπως ισχύει σήμερα, οι ν. 3869/2010 (νόμος Κατσέλη), 4307/2014 (νόμος περί ειδικής εκκαθάρισης) και λοιπές ειδικές διατάξεις.

Επικοινωνία

Σοφία Γρηγοριάδου
Δικηγόρος/ Managing Partner

T: + 30 210 60 62 159

E: sgrigoriadou@cpalaw.gr

www.cpalaw.gr

Η παρούσα έκδοση έχει σκοπό να παράσχει στον αναγνώστη γενική ενημέρωση επί των αναφερομένων θεμάτων. Καμία ενέργεια δεν πρέπει να γίνει χωρίς προηγουμένως να ληφθεί κατάλληλη επαγγελματική συμβουλή που θα στηρίζεται στα πραγματικά περιστατικά της κάθε περίπτωσης.

© 2020 Κ. Παπακωστόπουλος & Συνεργάτες, Δικηγορική Εταιρεία, ανεξάρτητο μέλος του διεθνούς νομικού και φορολογικού δικτύου της KPMG. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος